

MONITORUL

PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XV • Nr. 177 • Iulie 2023 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

Zilele Orașului Deta 2023

Zilele Orașului Deta se vor desfășura în acest an în perioada 28 – 30 iulie. Cele trei zile de sărbătoare vor cuprinde o serie de evenimente destinate comunității noastre. Așa cum ne-am obișnuit Zilele Orașului încep cu tradiționala paradă a portului popular care va pleca din fața Primăriei și va ajunge la scena din Parcul Anton Krtzer, unde va avea loc deschiderea oficială. Prima zi este destinată iubitorilor de muzică populară care se vor putea bucura de recitaluri susținute de Mariana Boțocă, Alina Trastău, Mile Povan, Ioan Dragomir Papu și Mihaela Petrovici. A doua zi va fi deschisă de concertul de orgă susținut de Tuzes Marcell Samuel la Biserica Romano Catolică din oraș. Magicianul Lorenzo Cristian ne va delecta apoi cu numere de magie fiind urmat pe scena din parc de Aurel Moldoveanu, Formația RUA și Florian Rus. Ultima zi începe ca în fiecare an cu Crosul Orașului, cu startul din fața primăriei. Seara spectacolul va fi deschis de Ștefana urmată de Val Band și de recitalul celor de la Zdob și Zdob. Zilele Orașului se vor încheia cu un spectaculos foc de artificii.

PRIMĂRIA ORAȘULUI DETA CONSILIUL LOCAL DETA organizează

28-30 IULIE ZILELE ORAȘULUI DETA Ediția a XII-a

VINERI - 28 IULIE
Parada portului popular / Deschiderea oficială / Spectacol Folcloric cu Ansamblurile Centrului Cultural Deta și a interpreților:
Mariana Boțocă Alina Trastău Mile Povan Ioan Dragomir Papu MIHAELA PETROVICI

SÂMBĂTA - 29 IULIE
Concert orgă la Biserica Romano Catolică Deta susținut de artistul Tuzes Marcell Samuel
RUA
Magicianul Lorenzo Cristian Aurel Moldoveanu FLORIAN RUS

DUMINICĂ - 30 IULIE
CROSUL ORAȘULUI DETA ȘTEFANA VAL BAND ZDOB ȘI ZDOB Foc de artificii

Editorial

Petru Roman

Sărbătoarea comunității

În câteva zile vom sărbători din nou împreună Zilele Orașului. Ca în fiecare an, acest moment este încărcat cu emoție, dar mai ales cu bucurie și optimism. Programul cultural este, așa cum probabil v-ați obișnuit deja, foarte variat și încercă să mulțumească pe toată lumea. Zilele Orașului înseamnă însă și recunoștință și mulțumiri. Este un moment bun să îi cinstim pe cei care contribuie, sau au contribuit, la dezvoltarea comunității noastre. De aceea în aceste zile îi vom premia în fața dumneavoastră pe noii cetățeni de onoare ai orașului și vom acorda diplome de excelență pentru cei care s-au remarcat în domeniile lor de activitate. Conform hotărârii Consiliului Local Deta, în acest an avem trei noi cetățeni de onoare. Este vorba de preotul ortodox român Ioan Ciprian Blagoe, preotul ortodox sârb Boghicevici Liubodrag și Alexandru Voiculesc (port-mortem). Distincțiile de excelență se acordă în acest an elevului Laurențiu Govoreanu, pentru rezultatele obținute în plan școlar și doamnei Letiția Arvămuț, pentru contribuția adusă la dezvoltarea zestrei culturale a orașului nostru. Vă așteptăm așadar, în număr cât mai mare, în zilele de 28, 29 și 30 iulie, să sărbătorim împreună Zilele Orașului Deta!

Eveniment apicol de succes în orașul Deta

Deta, iulie 2023 - o atmosferă plină de zâmbete și mirosuri dulci a învăluit orașul Deta în această zi, când seniorii orașului nostru, oficialitățile locale și conducerea Asociației Crescătorilor de Albine Filiala Timiș s-au reunit pentru a sărbători și a promova apicultura, în cadrul proiectului "Zilele degustării mierii și a produselor apicole". Evenimentul a fost o ocazie deosebită de a aduce împreună oameni cu pasiune pentru natură și pentru produsele apicole. Participanții, membri ai Asociației Seniorilor Orașului Deta și ai Asociației Pensionarilor M.A.I. din Banatul de pusta, au fost întâmpinați cu căldură și entuziasm de către organizatori. Conectații noștri, care au dedicat o bună parte din viața lor muncii și comunității, au fost invitați special pentru a se bucura de această zi cu o aparte conotație, o dovadă vie că vârsta nu contează atunci când vine vorba de curiozitate și pasiune pentru lucruri noi. Festivitățile au început cu o ceremonie de deschidere, unde dl primar Petru Roman și conducerea Asociației Județene a Crescătorilor de Albine au luat cuvântul. Ei au subliniat importanța apiculturii în comunitatea locală și au mulțumit pensionarilor pentru contribuția lor valoroasă de-a lungul anilor. S-a vorbit despre beneficiile produselor apicole pentru sănătate și despre necesitatea protejării albinelor, esențiale pentru polenizarea plantelor și menținerea echilibrului natural. Momentul cel mai așteptat al evenimentului a fost acela în care pensionarii au primit cadourile pregătite cu grijă pentru ei. Aceste cadouri, alcătuite din obiecte și produse apicole, au fost un gest de recunoștință și o modalitate de a-i răsplăti pentru munca lor de-a lungul vieții. Cu zâmbete pe fețe, ei au descoperit miere delicioasă, ceară naturală și alte produse deosebite, aduse cu grijă de crescătorii de albine. Într-o zonă special amenajată, seniorii au avut ocazia să deguste diferite tipuri de miere de albine, fiecare cu arome și caracteristici unice. De la mierea de salcâm delicată, la mierea de floarea-soarelui și mierea de tei parfumată, participanții au fost funduși într-o experiență senzorială de neuitat. Comentariile lor entuziaste și expresiile de satisfacție au dovedit că mierea rămâne unul dintre cele mai apreciate daruri ale naturii. Pe parcursul evenimentului, participanții au avut ocazia să vizualizeze un film documentar captivant despre viața fascinantă a albinelor. De la activitățile din stup până la sistemul lor de comunicare complex, filmul a adus în prim-plan curiozități și secrete din lumea acestor mici și de neprețuit insecte. După proiecție, s-au purtat discuții libere pe teme apicole, iar participanții și-au împărtășit întrebări, experiențe și povești personale despre relația lor cu albinele și beneficiile pe care le-au descoperit de-a lungul timpului. Evenimentul apicol din Deta a reprezentat o zi minunată, plină de bucurie, cunoaștere și interacțiune socială. Prin aducerea la un loc a pensionarilor, oficialităților locale și a Asociației Crescătorilor de Albine filiala Timiș, evenimentul a demonstrat că apicultura este o activitate care conectează generații și comunități. În final, evenimentul a lăsat un gust dulce în gura participanților, pe care îl vor păstra în amintire mult timp de acum înainte. (Apicultor Ciurean Tănase)

Olimpiada Multiculturalității la prima ediție

Emoție, tradiție, familie, prietenie, cultură și bucuria de a face mișcare sunt valori olimpice care se doresc a fi promovate în societate. În încercarea de a impulsiona toate acestea spre comunitatea localității noastre, Primăria Orașului Deta a organizat în acest an cu ocazia Zilei Mondiale Olimpice, în data de 23 iunie, prima ediție a competiției Olimpiada Multiculturalității. Prin intermediul acestei competiții, a fost posibilă explorarea timp de o zi a unei materii fictive și anume multiculturalitatea orașului Deta, fiind absolvită de către cele 9 echipe înscrise în concurs. Această olimpiadă s-a desfășurat cu scopul de promova valorile olimpice dar în același timp cu scopul de a valorifica patrimoniul cultural tradițional al orașului Deta, care este în mare parte influențat de diversitatea etnică și multiculturalitate. Cele 9 echipe înscrise în competiție au avut de parcurs un traseu bine determinat, cu opriri în 8 locații diferite, cu însemnătate culturală, sportivă, istorică sau socială pentru orașul Deta, unde participanții au trecut prin diferite probe atât de cultură generală cât și jocuri, care le-au adus puncte. Fiecare locație a fost dedicată unei etnii sau unei instituții de cultură ori sport din orașul nostru, în spatele căreia s-a ascuns o poveste cu parfum de îndepărtate vremuri. În competiție au participat în jur de 40 de cetățeni ai orașului Deta cu vârste cuprinse între 10 și 70 de ani, care au mărturisit că au trecut printr-o experiență unică pe care ar repeta-o ori de câte ori ar avea ocazia. La începutul competiției fiecărei echipe i-a fost desemnată o culoare, iar pe tot parcursul competiției membrii echipelor au purtat tricouri de culoare atribuită, oferite de către organizatori.

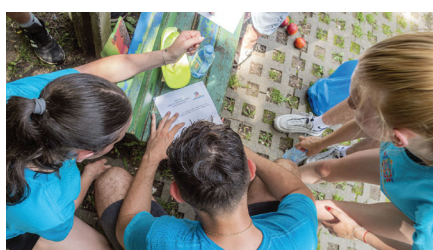
Echipele s-au plimbat preț de aproximativ 2 ore prin albumul amintirilor de odinioară și a poveștilor vrednice ale orașului Deta, parcurgând jocuri precum îmbrăcarea unui model în ordinea corespunzătoare cu piese vestimentare ce fac obiectului unui port popular, sau joc de memorie în fața Muzeului Orașului Deta,

descoperind imagini cu orașul de altă dată, joc de îndemănare cu bomboane asemuite celor ale regretatei babe Anghelina, amintindu-ne de mâinile sale magice în ale dulciurilor. De asemenea concurenții au avut de asamblat un puzzle în spatele căruia au descoperit portretul marelui poet maghiar Gyula Reviczky, care timp de 2 ani a locuit în orașul nostru, dar și un joc de asociere a cuvintelor, rezultatul final Anton Kratzer, germanul care a donat parcul orașului Deta. Acesta a fost asociat cu 4 cuvinte care au fost descoperite prin alte asocieri de cuvinte. Cele 4 cuvinte au fost primar, copil, suferință și parc. Traseul a continuat și cu o probă fizică, unde altundeva decât la Stadionul orașului acolo unde echipele au avut de parcurs un traseu bine determinat și anume: concurenții trebuiau să sară cu sacul, apoi să facă dribling-uri cu mingea ca mai apoi să șuteze și să nimerescă mingea într-o minipoartă. Nici Centrul Cultural nu a rămas nevizitat. Concurenții au fost întâmpinați de portretele cetățenilor de onoare aflați pe peretele de la intrarea principală. Membrii echipelor au avut ca sarcină să îi recunoască și să le rostească numele și prenumele fiecăruia dintre ei. Traseul nu s-a putut încheia fără ca echipele să treacă prin proba multiculturalității. În intersecția spiriritualității, acolo unde le-au zâmbit cele 3 biserici, simboluri ale orașului nostru, au fost întâmpinați de către o pereche din fiecare etnie. Membrii echipelor au avut de extras una dintre cele 5 etnii active în cadrul Centrului Cultural, și anume română, maghiară, germană, sârbă sau bulgară. O pereche a dansat timp de un minut un dans specific etniei sale, iar mai apoi concurenții au fost provocați să reproducă ceea ce au urmărit, iar dacă convingeau pe cineva din afara echipei să li se alăture, bineînțeles câștigau puncte în plus. Provocările din cadrul probelor nu numai că le-au adus concurenților multe zâmbete, distracție și o stare de bine, ci și amintiri vrednice pe care cu siguranță le vor păi mult timp de acum înainte.

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

La finalul competiției atât echipele ocupante ale locurilor I, II și III, cât și toate celelalte echipe din competiție au fost premiate în stil olimpic, cu o medalie, pe podium, fiind foarte mândri de reușita lor și toate informațiile pe care le-au dobândit în urma participării la acest eveniment.

Aducem mulțumiri și îi asigurăm de o profundă recunoștință tuturor celor care au coordonat probele pe care concurenții le-au parcurs, implicându-se activ în această competiție și contribuind la reușita primei ediții a acestei olimpiade, care a însemnat o provocare pentru noi toți, și care sperăm cu ajutorul dumneavoastră să devină o tradiție pentru localitatea noastră multiculturală. **(Diana Božić)**

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

A venit vacanța!

După ce, în urmă cu câteva săptămâni, clasele terminale au fost premiate pentru rezultatele la învățătură, pe data de 16 iunie, le-a venit rândul celorlalți elevi, odată cu momentul în care clopoțelul a anunțat marea vacanță de vară care îi așteaptă. Festivitatea de Premiere a avut loc la Sala de Cultură a Orașului Deta. După cuvântul de deschidere al doamnei director Ioana Miloș, care i-a felicitat pe copii, deoarece, și în acest an, au adus rezultate frumoase, nu doar în cadrul orelor de curs, dar și la olimpiadele și la concursurile școlare, diriginții claselor V-VIII au fost cei care le-au înmănat primii diplome și premii elevilor cu cele mai bune rezultate la învățătură. Acestui moment i-a urmat cel în care s-au acordat premiile speciale elevilor care au făcut cinste școlii prin rezultatele lor la concursuri, dar și prin implicarea în alte activități din cadrul școlii. A venit apoi rândul elevilor de liceu, care au fost premiați în același cadru festiv. Cu această ocazie, s-au remarcat cei mai buni elevi ai acestui an. Un premiu special i-a fost acordat elevului Laurențiu Govoreanu, din clasa a XI-a Uman, pentru

întreaga sa activitate, în calitate de președinte al Consiliului Elevilor. El s-a clasat în primii cinci tineri care va reprezenta România la United World College din Bosnia Herțegovina, pentru următorii doi ani de zile, timp în care va studia acolo, urmând să obțină, la sfârșit, Bacalaureatul Internațional. Ne mândrim cu elevii noștri și cu rezultatele lor! Îi felicităm pe toți și le dorim vacanță plăcută!

Zilele Culturale ale Germanilor din Banat

Calatorul Banatean

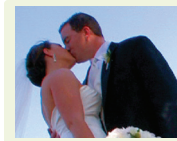
La începutul lunii iunie, Timișoara a găzduit un eveniment de mare amploare – "Heimattage der Banater Deutschen in Temeswar" /Zilele Culturale ale Germanilor din Banat, o celebrare a patrimoniului și culturii germane în Capitala Europeană a Culturii. Programul evenimentului a început în 2 iunie, cu un concert de muzică tradițională de fanfară în Piața Unirii, urmat de deschiderea a două expoziții dedicate istoriei și vieții svabilor bănățeni. Un moment deosebit a fost prezentarea ambarcațiunii "Ulmer Schachtel", denumită după orașul german Ulm, locul

din care au plecat germanii pe Dunăre în urmă cu 300 de ani și au fost colonizați în Banat. La Casa Adam Müller-Guttenbrunn a avut loc o conferință despre Banat și svabii bănățeni, precum și un spectacol de teatru în dialectul svăbesc. Ziua s-a încheiat cu un spectacol cultural la Muzeul Satului Bănățean, cu ansambluri de dans german și fanfare din Banat, Germania, Ungaria și Austria. Sâmbătă a fost ziua dedicată ceremoniilor festive și spectacolelor culturale, iar seara a fost organizat Marele Bal al evenimentului, la Muzeul Satului Bănățean. Ziua de duminică a început cu o liturghie solemnă la Domul din Piața Unirii, urmată apoi de o paradă a tuturor perechilor participante prin centrul orașului și o depunere de coroane la monumentul eroilor Revoluției. A urmat apoi momentul mult așteptat al evenimentului prin interpretarea tradiționalelor dansuri comune în Piața Victoriei, de către toate formațiile participante, anul acesta ajungându-se la un record de participare. Programul s-a încheiat cu un concert de orgă la Catedrala Romano-Catolică Sf. Gheorghe din Piața Unirii. Ne bucurăm că am putut participa cu ansamblul de dansuri "Edelweiss Detta", al F.D. German Deta și Mulțumim Forumului German Banat, prin conducerea dr. Ioan Fernbach, pentru organizarea deosebită a acestui eveniment. (Gerhart Șamanțu - Președinte F.D. German Deta)

„Vince” la „Festival folcloric al catolicilor din Bulgaria”

Încă din primele zile ale vacanței de vară, câțiva membri ai ansamblului de dansuri populare bulgărești „Vince” din Deta - Maya Slavîn, Monica Dinu, Darius Kalapiș și Patrick Telesku, coordonați de Anamaria Tapanov, au beneficiat de o frumoasă ieșire în afara hotarelor țării și anume în țara de origine - Bulgaria. Scopul ieșirii a fost participarea la „Festivalul Folcloric al Catolicilor din Bulgaria”, festival care a ajuns la cea de a XVIII-a ediție și s-a ținut, ca de obicei, în luna iunie în satul Oreș, situat în nordul Bulgariei, pe malul drept al Dunării, un sat catolic cu 1350 locuitori. Evenimentul a avut loc într-o zi călduroasă de vară, sâmbătă, 24 iunie și a început la ora 11 cu o Sf. Liturghie în biserica catolică „Neprihănită Zămislire”, aflată puțin mai sus pe deal. Liturghia a fost oficiată de parintele paroh împreună cu încă doi preoți invitați, iar cântecele și rugăciunile au ajuns la inimile noastre umplându-ne de pace și bucurie sufletească. Spectacolul folcloric, care a urmat după această liturghie, a avut loc la Casa de cultură „Filip Stanislavov -1903” a localității Oreș. Aici, la Oreș, s-a născut Filip Stanislavov, episcop de Nikopol, care a scris prima carte bulgară tipărită „Abagar” editată la Roma în anul 1651, iar statuia sa se află în piața din fața Casei de cultură care îi poartă numele. Al XVIII-lea „Festival Folcloric al Catolicilor din Bulgaria” a adunat oameni de toate vârstele din diferite colțuri ale Bulgariei, dar cu aceeași credință și aceleași tradiții. Bogatul program folcloric cu cântece, dansuri, costume tradiționale, a făcut din acest Festival o sărbătoare de folclor reușită și minunată și a dat naștere unui frumos sentiment, acela de a fi uniți împreună. Tinerii noștri s-au prezentat cu un cântec, al cărui text sună așa de frumos: „Ferițiți cântăm, cu ardoare în piept / Deoarece noi toți, frați bulgari suntem”

și cu un purpuriu de dansuri bulgărești specifice bulgarilor din Banat. Spectacolul folcloric a durat mai bine de trei ore, iar toți participanții au primit Diplome și aplauze furtunoase din partea publicului numeros. După-masă, începând cu orele 18, după ce razele soarelui nu mai încălzesc cu atâta „foc” pământul și după ce toată lumea s-a odihnit puțin, în piața din fața Casei de cultură, a fost invitată o renumită și îndrăgită cântăreață - Țvetelina. Prin muzica ei bună, prin cântecele și glasul ei duios și melodos a cucerit inimile celor prezenți, iar horele bulgărești, atât de ritmice și pline de viață, au ținut lumea pe „ringul de dans” până la orele târzii ale serii. A doua zi, înainte de a pleca din Bulgaria cu bacul pe la Sviștov-Zimnicea, însoțiți de primarul din Oreș, Liubomir Ironov - gazda noastră ospitalieră, am vizitat orașul Sviștov. Datorită ghidului nostru ne-am îmbogățit cunoștințele de istorie și am plecat cu amintiri frumoase și de neuitat. Mulțumim Uniunii Bulgare din Banat - România și a domnului deputat Gheorghe Nacov pentru această frumoasă ieșire. (Petronela Șehabi)

CĂSĂTORII

♥ DUNCA ZORAN-TEODOR și FUDULU ALEXANDRA-EVELINE-01.07.2023

♥ MÎRZOCA DARIUS-IOSIF și ANTON ANA-MARIA-08.07.2023

Le dorim Casă de piatră!

Dumnezeu să îi odihnească în pace!

† RAKOCCI ILEANA, decedată la data de 20.06.2023 -81 ani

† HEGHEȘ IOAN, decedat la data de 01.07.2023-64 ani

Primăria orașului Deta transmite familiilor îndoliate, sincere condoleanțe!

Nu-l cunoașteți încă pe LocoDj? E timpul s-o faceți!

Există câteva lucruri care-l validează ca fiind printre cei mai cunoscuți dj din vestul țării, iar, pentru început, aveți parte de o prezentare mică, dar importantă a activității lui muzicale. Cele 11 milioane de vizualizări, obținute cu piesa "La Reina", realizată în anul 2020, în colaborare cu Alex Mica, în al cărei videoclip protagonistă este Daniela Crudu, au venit ca un prim motiv de recunoaștere, la un asemenea nivel, a talentului LocoDj. "N-ai cum să nu simți împlinire atunci când tinerii studenți din Timișoara își doresc să le oferi seri de neuitat, prin muzica pe care le-o oferi în "Sesiunea de noapte", care înseamnă un party organizat în mai toate orașele mari din țară, în care există universități", spune LocoDj. În 23 septembrie 2023, Timișoara, care în acest an este capitală culturală europeană va fi gazda unui eveniment de amploare și anume IULIUS TOWN *MUSIC AWARDS FESTIVAL*. În cadrul acestui festival își va face simțită prezența, prin muzica pe care o mixează și LOCODJ, care nu este altul decât Florin Chiteală din localitatea noastră.